

Baix 1

començant a tocar el baix

Baix 1 està pensat per ajudar-te en els principis del teu aprenentatge per establir des del començament una bona base tècnica i musical amb l'instrument que més endavant no hakis de rectificar. **Baix 1** és el fruit d'una llarga experiència en la docència musical que és conscient de la importància de començar bé.

Després d'una exposició dels conceptes teòrics bàsics per iniciar l'estudi musical, trobaràs en el llibre una explicació de les característiques de l'instrument, de com afinar-lo i de la tècnica adequada que has de fer servir en ambdues mans.

Seguint el mètode aniràs coneixent el baix nota per nota, corda per corda, d'una manera absolutament progressiva. Començaràs tocant ritmes molt senzills i, a mesura que vagis avançant, et sorprendràs a tu mateix quan vegis que pots tocar valors rítmics cada vegada més complicats ... i amb més notes.

Perquè vagis notant el teu progrés, al final de l'estudi de cada corda, trobaràs un total de 44 línies de baix d'estils musicals diferents construïdes exclusivament amb les notes que acabes d'aprendre.

Baix 1 és el primer d'una sèrie de llibres que configuren un mètode complet de baix.

Pots començar ara mateix a tocar el baix, només et cal il·lusió i ganes de conèixer aquest meravellós instrument. Comença, però comença bé.

Nascut l'any 1957, Lluís Olària efectua els seus estudis musicals als principals centres de jazz i música moderna de Barcelona amb professors de reconeixement internacional. Estudia baix, contrabaix, guitarra i piano a més d'harmonia, arranjaments i combo.

Als anys vuitanta participa en nombroses formacions de *jazz*, *latin jazz*, *salsa* i *funk*, col·laborant amb músics de primera línia de Barcelona.

Als anys noranta centra la seva activitat en la creació de música per publicitat, radiodifusió i bandes sonores per audiovisuals.

Des de 1985 compagina l'activitat professional amb la docència musical, tant de baix com de combo, principalment com a professor de l'Escola de Música de Badalona i del Conservatori de Badalona i, els darrers anys, com a col·laborador del Departament d'Ensenyament Musical de la Generalitat de Catalunya en l'establiment del pla d'estudis de baix.

Baix 1 (començant a tocar el baix)

1a edició: setembre de 2003

Disseny coberta: MATEO & SOLANO

Maquetació: DINSIC GRÀFIC

© Lluís Olària Sanchez

© DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Santa Anna, 10, E 3a, 08002 - Barcelona

Imprès a: Càlamo - Produccions Editorials, S.L.

Winihard Gràfics, S.L.

08180 Moià

Dipòsit legal: B-35540-2003

ISBN: 84-95055-81-3

ISMN: M-69210-210-6

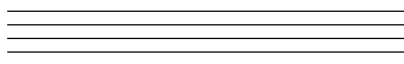
La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, comprènent-hi la reprografia i el tractament informàtic, com també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor o entitat autoritzada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

DISTRIBUEIX: DINSIC Distribucions Musicals, S.L.
Santa Anna, 10 - E 3 – 08002 Barcelona
tel. 34.93.318.06.05 – fax 34.93.412.05.01
e-mail: dinsic@dinsic.com
<http://www.dinsic.es> <http://www.dinsic.com>

NOCIONS RÍTMIQUES

Pentagrama

És el conjunt format per cinc línies i els seus corresponents quatre espais en què s'escriuen les notes i els altres signes musicals.

Figures

Respecte de la seva durada, les notes es representen amb les anomenades *figures*.

Silencis o pauses

Cada figura té el seu equivalent en un *silenci* o *pausa*. La seva durada és exactament igual a la figura corresponent però sense so.

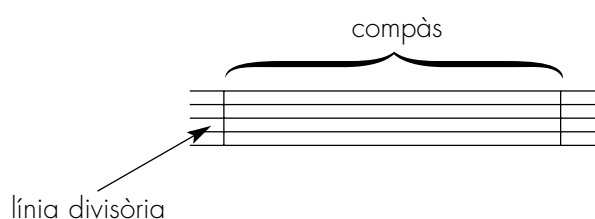
		Rodona	1	4 temps
		Blanca	2	2 temps
		Negra	4	1 temps
		Corxera	8	1/2 temps

Línia divisòria

Marca els límits del compàs.

Compàs

És l'espai comprès entre dues línies divisòries. És una mesura rítmica que divideix en parts iguals una composició.

CARACTERÍSTIQUES TÈCNIQUES DEL BAIX

El baix és un dels instruments que tenen una tessitura més greu. Neix a mitjan segle XX a partir d'una fusió entre el contrabaix i la guitarra elèctrica i aviat destaca amb personalitat pròpia.

La funció bàsica musical del baix és donar la base rítmica i harmònica, en una comunió entre els instruments harmònics i els de percussió.

Actualment el baix ha passat de ser exclusivament un instrument d'acompanyament a tenir un protagonisme més rellevant en executar melodies i *solos*.

La diversitat de sons que pot produir aplicant-li diverses tècniques i efectes de so, l'ha convertit en un instrument pràcticament imprescindible en qualsevol formació musical.

El baix està compost per tres parts: el cos, el mànec i la pala. (Veure el gràfic de la pàgina següent)

El cos

El cos té formes diferents (*cutaways*) i està format per diverses fustes laminades (actualment també se'n fan amb altres materials).

En el cos s'allotgen el pont, les pastilles i el circuit electrònic.

El pont regula l'alçada de les cordes, la seva longitud i la separació entre si.

Les pastilles capten la vibració de les cordes d'una manera electromagnètica. Hi ha diversos tipus de pastilles, però bàsicament es determinen per la situació que ocupen en el cos: si la pastilla està a prop del pont rep el so més agut de la corda; pel contrari, com més allunyada estigui del pont, el so que rebrà serà més greu.

El circuit electrònic connecta les pastilles amb la sortida cap a l'amplificació. N'hi ha de diversos tipus (actiu, passiu, etc.) i regula el volum i l'equalització de l'instrument.

El mànec

Al mànec es desplacen les cordes, des del pont fins la celleta. Està format per fustes laminades (o altres materials) amb una ànima central metàl·lica que en regula la curvatura. En el batedor s'allotgen els trasts que determinen les notes.

També hi ha baixos sense trasts, anomenats *fretless*.

Les cordes

La majoria dels baixos porten quatre cordes. S'afinen per quarts justes. La corda més greu (la quarta) s'afina en un **E0**, la tercera en un **A0**, la segona en un **D1** i la primera en un **G1**. N'hi ha de diferents calibres, materials i formes.

Els baixos de cinc cordes incorporen habitualment una corda més greu afinada en un **B-1**.

Els baixos de sis cordes porten, a més, una corda més aguda afinada en un **C2**, encara que alguns baixistes l'afinen en un **B1** per mantenir una relació amb la guitarra.

La pala

De diverses formes, la seva funció és allotjar els clavillers que serveixen per afinar. Les cordes s'enrotllen d'una manera especial en la part frontal i es regulen fent girar els controls dels clavillers. A causa de la dimensió de les cordes del baix, els clavillers suporten una gran tensió.

Hi ha també baixos que no tenen pala, amb diversos sistemes d'allotjament de les cordes. En aquests baixos, els clavillers se situen a la part inferior del cos i tenen una forma peculiar.

TÈCNICA DE LA MÀ DRETA

Per definir la tècnica de les mans mai n'hi ha prou fent servir paraules, fotografies o vídeos. En aquest punt resulta molt valuós el treball constant i personalitzat del teu professor/a perquè t'ajudi a descobrir quins músculs, quins tendons, quins ossos, quins nervis has de moure i d'activar, ja que cada cos és diferent i necessita un tractament especial. Però el més important és la teva disposició a rebre i assimilar aquestes indicacions i la constància i la capacitat d'estudi que demostris.

Punts de recolzament del baix en el cos

Quan estàs assegut, el baix es recolza a la part superior de la cuixa dreta i s'encaixa amb la pròpia forma del baix; aquest és el primer punt de recolzament. El segon és el mateix pes del braç dret que es deixa anar, relaxadament, en la part superior del cos de l'instrument, que aquest queda "comprimit" per dalt i per baix.

Perquè el baix no oscil·li de davant cap enrere, has de situar el dit polze de la mà dreta a sobre de la pastilla de greus (o a sobre de la quarta corda) i que el dit faci una certa pressió en el cos de l'instrument. Perquè aquesta pressió sigui efectiva, col·loca el polze en un angle aproximat de 70° en relació amb el cos del baix.

Per acabar, has de notar aquesta pressió en el punt de contacte que fa el *cutaway* superior amb el pit. D'aquesta manera el baix se t'ha d'aguantar perfectament (i no moure's) sense l'ajut de la mà esquerra.

Recorda: cuixa, braç, dit polze i pit.

Quan et posis dret, has de regular la corretja perquè el baix et quedi a la mateixa mida que quan estaves assegut.

Articulacions

Ara totes aquestes indicacions s'han de traduir en girs, desplaçaments i moviments de les articulacions del braç: espatlla, colze i canell. La posició correcta definitiva no la trobaràs fins després de practicar durant unes setmanes.

Relaxament

Sobretot has d'intentar no tensionar mai la musculatura del braç. Aquesta posició l'has d'anar aconseguint d'una manera relaxada i amb molta paciència. Ànim!

TÈCNICA DE LA MÀ ESQUERRA

Per aplicar la tècnica de la mà esquerra has de començar a situar correctament el braç fixant-te en totes les articulacions: l'espatlla, el colze i el canell.

L'espatlla

Ha d'estar completament relaxada, és a dir, que l'has de baixar. Arronsar l'espatlla ("pujar-la") és el primer símptoma de tensió i és molt important que l'evitis.

El colze

Cal que el mantinguis "tancat", és a dir, a prop del teu cos i notar que "pesa", això t'ajudarà a la distensió i a baixar l'espatlla. "Obrir" el braç, o distanciar-lo del cos, et produirà inevitablement una tensió al canell i a la mà que, evidentment, hauràs d'evitar.

SÍ

NO

El canell

El següent moviment consisteix a fer girar el canell de manera que el palmell de la mà quedi paral·lel al mànec. Aquest és el moviment més difícil de comprendre i et portarà temps abans de fer-lo correctament. Fixa't en les imatges. Aquest moviment és vital per col·locar correctament els dits que han de polsar les cordes.

SÍ

NO

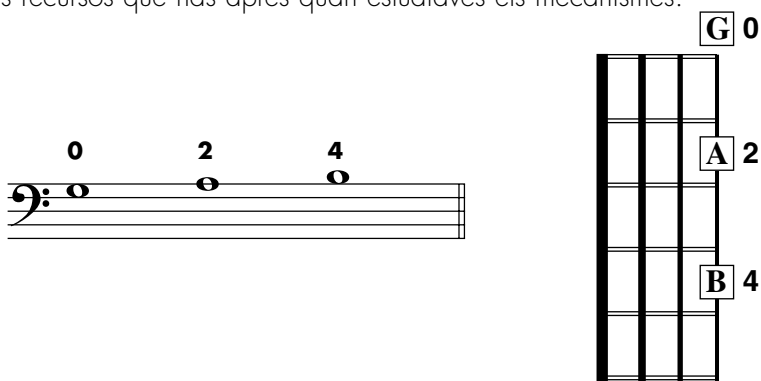
LA PRIMERA CORDA EN LA PRIMERA POSICIÓ

Començarem a estudiar les notes naturals corresponents a la primera posició. En cada corda trobarem tres notes diferents.

En la primera corda, les notes naturals que hi ha són: **G**, **A** i **B**, que es digiten respectivament:

G a l'aire (0), **A** amb el dit del mig (2) i **B** amb el dit petit (4).

Recorda d'aplicar els recursos que has après quan estudiaves els mecanismes.

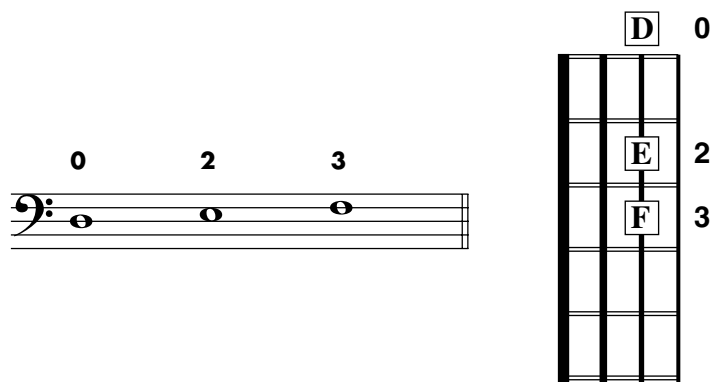

Lectura de la primera corda

En aquesta primera lectura tens anotada la digitació corresponent a cada nota. No et limitis a llegir els números i fixa't en les notes, ja que en les properes lectures ja no tindràs anotada la digitació.

LA SEGONA CORDA EN LA PRIMERA POSICIÓ

En la segona corda, les notes naturals que hi ha són: **D**, **E** i **F**.

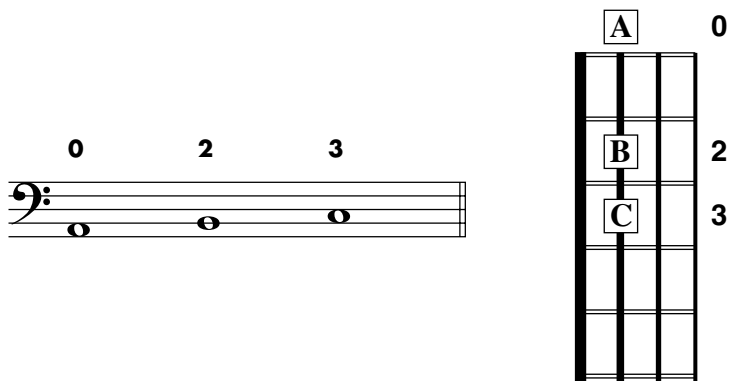

Lectura de la segona corda

Recorda que en aquesta primera lectura tens anotada la digitació corresponent a cada nota. No et limitis a llegir els números i fixa't en les notes, ja que en les properes lectures ja no tindràs anotada la digitació.

LA TERCERA CORDA EN LA PRIMERA POSICIÓN

En la tercera corda, les notes naturals que hi ha són: **A**, **B** i **C**.

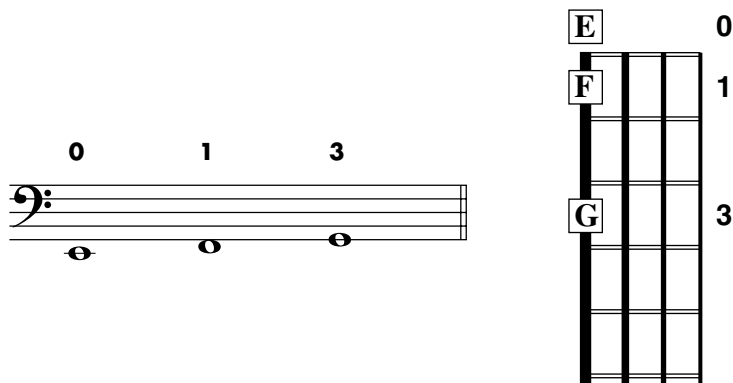

Lectura de la tercera corda

Recorda que en aquesta primera lectura tens anotada la digitació corresponent a cada nota. No et limitis a llegir els números i fixa't en les notes, ja que en les properes lectures ja no tindràs anotada la digitació.

LA CUARTA CORDA EN LA PRIMERA POSICIÓN

En la cuarta cuerda, las notas naturales que hi ha són: **E**, **F** i **G**.

Lectura de la quarta cuerda

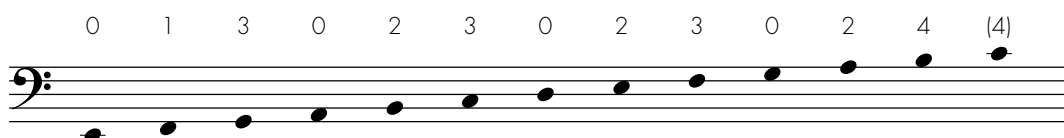
Recorda que en aquesta primera lectura tens anotada la digitació corresponent a cada nota. No et limitis a llegir els números i fixa't en les notes, ja que en les properes lectures ja no tindràs anotada la digitació.

L'ESCALA MAJOR DE C

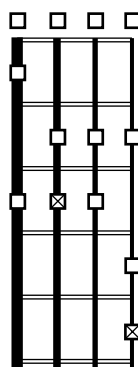
L'única escala major que es pot construir amb notes naturals és la de **C**. Toca-la en la primera posició seguint la digitació especificada. Fixa't que la darrera nota (entre parèntesis) l'hauràs de fer en la segona posició.

Ara toca les mateixes notes, però en l'octava inferior, en la màxima extensió que et permet el baix en la primera posició. Segueix la digitació.

Digitació amb cordes a l'aire

ESTUDI EN C MAJOR

El colze	29
El canell	29
El dit polze	30
Els dits	30
Moviment giratori del braç esquerre per tocar les quatre cordes	31
MECANISMES PER A LA MÀ ESQUERRA	32
Mecanisme 1 : 2 (o 2 : 1)	33
Mecanisme 1 : 3 (o 3 : 1)	33
Mecanisme 1 : 4 (o 4 : 1)	33
Mecanisme 2 : 3 (o 3 : 2)	34
Mecanisme 2 : 4 (o 4 : 2)	34
Mecanisme 3 : 4 (o 4 : 3)	34
MECANISMES AMB CORDES A L'AIRE.	35
Mecanisme 0 : 1 (o 1 : 0)	35
Mecanisme 0 : 2 (o 2 : 0)	35
Mecanisme 0 : 3 (o 3 : 0)	35
Mecanisme 0 : 4 (o 4 : 0)	35
Unitat 5: La primera corda en la primera posició	36
LA PRIMERA CORDA EN LA PRIMERA POSICIÓ	36
Lectura de la primera corda	36
1 - Grau conjunt	42
2 - Silencis	42
3 - Compàs ternari	43
4 - La segona posició	43
5 - Accentuacions	43
Unitat 6: La primera i la segona corda en la primera posició	44
LA SEGONA CORDA EN LA PRIMERA POSICIÓ	44
Lectura de la segona corda	44
6 - Grau conjunt amb repetició	50
7 - <i>Stacatto</i>	00
8 - Corxeres	51
9 - <i>Obstinato</i>	51
10 - Variació <i>obstinato</i>	51
Combinació de les notes de la primera i la segona corda	52
11 - Intervals de tercera a negres	54
12 - Intervals de tercera a corxeres	54
13 - Intervals de quinta ascendent	55
14 - Intervals de quinta amb silencis	55
Unitat 7: La primera, segona i tercera corda en la primera posició	56
LA TERCERA CORDA EN LA PRIMERA POSICIÓ	56
Lectura de la tercera corda	56
15 - Corxeres amb grau conjunt	62
16 - <i>Obstinato</i>	62
17 - Variació <i>obstinato</i>	63
18 - Variació <i>obstinato stacatto</i>	63
19 - Patró de negra i dues corxeres	63
Combinació de les notes de la segona i la tercera corda	64
20 - Enllaç d'acords	66

21 - Enllaç amb corxeres	.66
22 - Intervals de quinta ascendent i quarta descendent	.67
23 - Intervals de quinta i de quarta amb silencis	.67
Combinació de les notes de la primera, segona i tercera corda	.68
24 - Bolero	.70
25 - <i>Allegro</i>	.70
26 - Fragment d'escala i arpegi	.71
27 - Octaves	.71
Unitat 8: Les quatre cordes en la primera posició	.72
LA QUARTA CORDA A LA PRIMERA POSICIÓ	.72
Lectura de la quarta corda	.72
28 - Tres notes	.78
29 - Cançó espanyola	.78
30 - Temps i contratemps	.79
31 - <i>Power chords</i>	.79
COMBINACIÓ DE LES NOTES DE LA TERCERA I QUARTA CORDA	.80
32 - <i>Moog</i>	.81
33 - Passatge	.81
34 - Rock	.81
COMBINACIÓ DE LES NOTES DE LA SEGONA, TERCERA I QUARTA CORDA	.82
35 - Impossible amb notes naturals	.83
36 - Variació a 5/4	.83
37 - Corxeres a 3/4	.83
COMBINACIÓ DE LES NOTES DE TOTES LES CORDES	.84
38 - Octaves	.86
39 - <i>Blues 1</i>	.86
40 - <i>Blues 2</i>	.87
41 - <i>Walking</i> amb notes dels acords	.87
42 - <i>Walking</i> a tres	.88
43 - Base	.88
44 - Estructura A - B	.89
Unitat 9: Escales	.90
L'ESCALA MAJOR DE C	.90
Digitació amb cordes a l'aire	.90
Estudi en C Major	.90
L'ESCALA MENOR DE A	.91
Digitació amb cordes a l'aire	.91
Estudi en A menor	.91
LES ESCALES PENTATÒNIQUES	.92
Pentatònica Major de C	.92
Pentatònica menor de A	.92
Màxima extensió en la segona posició	.92
Digitació amb cordes a l'aire	.92